

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Ing. arch. M. S.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci ochrany proti nečinnosti, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2012, č. j. 11 A 167/2012 - 29,

t a k t o :

- I.** Žalobci **se neustanovuje** zástupce pro řízení o kasační stížnosti.
- II.** Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 12. 2012, č. j. 11 A 167/2012 - 29, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá v záhlaví označené usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým soud zamítl jeho žádost o osvobození od soudních poplatků i návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě.

Žalobou ze dne 17. 10. 2012 se stěžovatel domáhal u městského soudu ochrany proti nečinnosti Ministerstva vnitra. Zároveň požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce. Městský soud shledal tvrzení stěžovatele týkající se jeho majetkových poměrů nevěrohodnými. Uvedl, že stěžovatel věrohodným způsobem nedoložil soudu původ prostředků, z nichž hradí náklady na své životní potřeby, jestliže výši svých pravidelných měsíčních výdajů, mezi které zahrnul též pojistné na sociální a zdravotní pojištění, vyčíslil částkou cca 13 000 Kč, avšak neuvedl žádný zdroj příjmů, který by mu umožňoval tyto výdaje hradit. Daňové přiznání za rok 2011 dle městského soudu neosvědčuje stěžovatelovu aktuální finanční situaci a navíc neprokazuje ani to, že by stěžovatel v roce 2011 měl takové příjmy, které by postačovaly k úhradě jeho životních nákladů. Dle městského soudu je tak nepochybné, že stěžovatel musí mít nějaké finanční zdroje, z nichž hradí výše zmíněné náklady na živobytí, existenci a původ těchto prostředků však soudu ničím nedoložil. Z uvedeného důvodu se dle názoru městského soudu jeví prohlášení stěžovatele o jeho osobních, majetkových a výtěžkových poměrech i jeho čestné prohlášení jako krajně nevěrohodné.

pokračování

Vzhledem k tomu, že stěžovatel neprokázal nedostatek finančních prostředků k úhradě soudního poplatku, nesplnil předpoklad pro osvobození od soudních poplatků. Z tohoto důvodu městský soud zamítl rovněž návrh na ustanovení zástupce.

Stěžovatel napadl usnesení městského soudu kasační stížností. V kasační stížnosti jsou uplatněny důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

Stěžovatel předně nesouhlasí s městským soudem, že nedoložil věrohodně své majetkové poměry. Je přesvědčen, že pravdivě a včasně vyplnil a doložil formulář, který mu městský soud zaslal, a tento formulář dále doplnil čestným prohlášením. Stěžovatel namítá, že tímto byla jeho zákonem stanovená povinnost naplněna a v případě, že městský soud nadále požadoval, aby skutečnosti již doložené nějak doplnil, měl jej o tom přiměřeným způsobem poučit, aby mu umožnil hájit jeho práva. Závěrem stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Vyjádření žalovaného ke kasační stížnosti nebylo vyžadováno, neboť se jedná o věc týkající se výlučně osoby stěžovatele.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní uplatněny důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán.

Vzhledem k tomu, že stěžovatel v kasační stížnosti požádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce, Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval těmito žádostmi.

Nejvyšší správní soud vzhledem k předmětu posuzované věci (tj. kasační stížnost směřující proti usnesení o neosvobození od soudních poplatků a neustanovení zástupce) na zaplacení soudního poplatku ani na povinném zastoupení advokátem z důvodu předejití řetězení řešeného problému netrval (k tomu srov. např. rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 200, č. j. 1 Afs 65/2007 – 37, a ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, dostupné na www.nssoud.cz). Byl však povinen se zabývat žádostí stěžovatele o ustanovení zástupce, v souvislosti s tím hodnotil potřebu zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti. Z ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá, že pro ustanovení zástupce v řízení zákon vyžaduje kumulativní splnění dvou podmínek; jednak nedostatek prostředků, který by odůvodňoval osvobození od soudních poplatků, jednak též nezbytnou potřebu takového rozhodnutí k ochraně práv účastníka. Z důvodu předejití řetězení řešeného problému posouzení majetkových poměrů stěžovatele ve vazbě na osvobození od soudních poplatků zdejší soud neposuzoval splnění podmínek pro osvobození od soudního poplatku. Po zhodnocení obsahu kasační stížnosti dospěl nicméně Nejvyšší správní soud k závěru, že v projednávané věci není nezbytná potřeba zastoupení stěžovatele v kasačním řízení prokázána. Kasační stížnost má v rámci daných možností požadované náležitosti a stěžovatel v ní srozumitelně vysvětlil, proč považuje rozhodnutí městského soudu za nezákonné a z jakých skutkových důvodů tak dovozuje. Ve věci se jedná o právně zcela přehlednou otázku týkající se osobních poměrů stěžovatele. Nejvyššímu soudu nic nebrání, aby o stěžovatelem formulované kasační stížnosti věcně rozhodl. Za této situace tedy Nejvyšší správní soud návrh stěžovatele na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti zamítl.

Nejvyšší správní soud dále věcně přezkoumal kasační stížností napadené usnesení městského soudu a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Městský soud při posouzení žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků vycházel z předloženého prohlášení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech (dále jen „prohlášení o poměrech“) ze dne 19. 11. 2012. Zde stěžovatel jednoznačně uvedl, že má příjem ze zaměstnání (strážný) a dále podniká v oblasti inženýrské činnosti a technického poradenství. Za rok 2011 činil jeho příjem po odečtení daně 115 000 Kč a v současnosti pobírá beze smlouvy 11 000 Kč měsíčně. Stěžovatel nepobírá žádné dávky hmotného a sociálního zabezpečení. Své pravidelné měsíční výdaje (na sociální a zdravotní pojištění, místní poplatky, nájemné a potraviny) vyčíslil částkou nejméně 11 000 Kč, optimálně však 13 000 Kč až 14 000 Kč. Přílohou prohlášení o poměrech učinil kopii priznání k dani z příjmů fyzických osob za rok 2011, ve kterém vyčíslen základ daně ve výši 46 000 Kč a celková daňová povinnost ve výši 6 900 Kč, a dále čestné prohlášení, na jehož obsah v prohlášení o poměrech blíže odkazoval.

Z uvedeného čestného prohlášení pak dále vyplývá, že aktuální měsíční příjmy stěžovatele činí 11 000 Kč měsíčně za technický dozor na stavbě, který vykonává bez smlouvy, pouze na základě osobní dohody. Zároveň je od října roku 2012 již i zaměstnán, přičemž jeho mzdový výměr je stanovený na částku základní mzdy ve výši 8 000 Kč hrubého příjmu měsíčně s právem na další příplatky a prémie. Do budoucna předpokládá, že by se tento příjem mohl zvýšit přibližně na částku 11 000 Kč měsíčně čistého příjmu, možná mírně vyšší. Celkově tedy shrnul, že po dobu několika nadcházejících měsíců by jeho příjmy mohly pohybovat ve výši okolo 22 000 Kč měsíčně. Doplnil, že nevlastní žádný majetek větší hodnoty a má dluh vůči svému otci ve výši 55 000 Kč z titulu půjčky, nicméně podmínky jeho splácení blíže nespécifikoval.

Na základě shora uvedeného obsahu stěžovatelem předložených listin se Nejvyšší správní soud neztotožnil s hodnocením městského soudu, který označil tvrzení stěžovatele o jeho majetkových poměrech jako nevěrohodné. Z výše citovaných údajů uvedených stěžovatelem v prohlášení o majetkových poměrech lze učinit závěr, že částka připadající dle tvrzení stěžovatele na jeho nutné měsíční výdaje (tj. 11 000 Kč), zcela odpovídá výši jeho nezdaněných příjmů plynoucích z činnosti technického dozoru na stavbě. Pokud pak soud vzal v úvahu tzv. optimální výdaje stěžovatele ve výši 13 000 Kč, nelze ani v tomto případě přisvědčit soudu v jeho hodnocení, neboť případný rozdíl ve výši 2 000 Kč oproti výdajům minimálním může být na základě prohlášení stěžovatele pokryt příjmem z jeho závislé činnosti na pozici strážného, kde pobírá od října roku 2012 hrubou mzdu ve výši 8 000 Kč. Stěžovatel dále předeštel výši svých budoucích očekávaných příjmů dosahující celkové částky 22 000 Kč měsíčně. Závěr městského soudu, dle něhož je nejasné, z čeho kryje stěžovatel své výdaje, a proto je jeho prohlášení o majetkových poměrech nevěrohodné, tedy nemá oporu ve skutečnostech sdělených stěžovatelem.

Nejvyšší správní soud proto přisvědčil námitce stěžovatele, že městský soud pochybil, jestliže označil jeho tvrzení uvedená v prohlášení o poměrech a čestném prohlášení za nevěrohodná a neprokazující, z čeho jsou hrazeny jeho výdaje.

Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. V něm je městský soud podle odst. 4 téhož ustanovení s. ř. s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí, tj. je povinen znovu posoudit pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků a ustanovení zástupce pro řízení před městským soudem.

pokračování

Nejvyšší správní soud pro úplnost konstatuje, že tímto závěrem nijak nepředjímá hodnocení majetkových poměrů městských soudem ani výsledek dalšího řízení v týkající se této otázky.

V novém rozhodnutí městský soud rozhodne také o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. března 2013

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu